

Budget 2020

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Omvärldsanalys	3
3 Kommunfullmäktiges indikatorer och nämndens indikatorer och uppdrag	5
3.1 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga.....	5
3.2 Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande	6
3.3 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt.....	6
3.4 Ekonomi och egen organisation	7
4 Nämndens verksamhet	9
4.1 Ekonomiskt sammandrag	9
4.2 Nämndens uppgift	9
4.3 Ekonomiska förutsättningar	9
4.4 Verksamhet 2020	11
5 Verksamhetsmått	13
5.1 Förskola.....	13
6 Investeringar	13
6.1 Investeringar, årliga anslag	13

1 Inledning

Förskolenämnden ansvarar för uppgifter avseende kommunal förskola som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar. Ansvaret enligt skollagen gäller för förskolan avseende barn från ett års ålder och till dess att de börjar grundskolan. I Borås Stad erbjuds alla barn från sex månaders ålder förskoleplats. Förskolenämnden ansvarar även för de öppna förskolorna samt har samordningsansvar för familjecentralerna.

Förskolenämnden beslutar om godkännande av fristående förskolor och beslut angående rätt till bidrag för bedrivande av fristående pedagogisk omsorg samt för kommunens tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg jämlikt skollagen (se ovan).

För att kunna utveckla kvaliteten på undervisningen i förskolan och skapa en mer likvärdig förskola för barn i Borås Stad i alla avseenden, vilket är målet i förvaltningens utvecklingsplan, behöver stort fokus läggas på att fortsätta arbeta med arbetsmiljöfrågorna och skapa möjligheter för medarbetarna i förvaltningen att utföra ett gott arbete. Förutsättningarna i förvaltningen är utmanande och ställer höga krav på ett tydligt och tålmodigt arbete med arbetsmiljön och hälsofrågorna under hela 2020.

Förvaltningens utvecklingsplan beskriver fokusområden och insatser för det kommande året utifrån läroplanens mål. Utvecklingsplanen revideras årligen. Utvecklingsplanens syften är att ge en grund för uthållighet i utvecklingsarbetet och bidra till att likvärdig kvalitet skapas på förskolor i Borås Stad.

Förskolenämnden har ett effektiviseringskrav på 1 % till 2020. I budget 2019 fick nämnden ett effektiviseringskrav på 0,5 % och i budget 2020 ytterligare 0,5 %. Utöver detta effektiviseringskrav ökar PO-pålägget med en procentenhet till 2020, vilket innebär ca 5 mnkr för Förskolenämnden. Dessutom bedöms nämndens lokalhyror öka med drygt 5 mnkr utöver den procentuella uppräknings som erhålls. Således blir Förskolenämndens effektivisering inför 2020 ca 14 mnkr. Arbete pågår bland annat för att minska kostnaderna för kostverksamheten, en tjänst som köps av Grundskolenämnden.

2 Omvärldsanalys

Inom Borås Stads förskolor finns ett behov av att öka likvärdigheten och kvaliteten i verksamheten. Personaltätheten behöver ta en utgångspunkt i skollagens mening om förskolans kompensatoriska uppdrag och bemanningen behöver optimeras med utgångspunkt i barns närvaro under dagen. Det är också viktigt att säkerställa rektors möjlighet att verka som pedagogisk ledare. Biträdande rektor är ett gott stöd för rektor och medarbetare.

Under de senaste åren har det blivit allt svårare att rekrytera så väl utbildade barnskötare och förskollärare då det finns en brist på utbildad personal, inte bara i Borås utan i hela Sverige. Svårigheten att rekrytera är övergripande för alla välfärdsyrken vilket gör att förvaltningen behöver utveckla strategier att säkerställa fortsatt kompetensförsörjning. Detta görs bland annat genom att nämnden vidtagit flera åtgärder, så som pågående valideringsutbildningar till både barnskötare och till förskollärare vilka kommer att fortsätta under 2020. Det är en prioriterad insats som kommer att pågå under flera år.

Vikten av att vara en attraktiv arbetsgivare och en hälsosam arbetsplats är avgörande för att klara den framtida kompetensförsörjningen inom Förskoleförvaltningen. En attraktiv arbetsgivare som både ska rekrytera och behålla medarbetare måste medvetet arbeta med organisationskulturen där tydliga värderingar, god kommunikation, engagemang och lyhördhet finns.

Förskolan ska kännetecknas av hög kvalitet på utbildningen. Undervisningen ska vara av god kvalitet och trygghet hög. I mindre barngrupper får barnen möjlighet att bli sedda och få den tid med pedagogisk personal som de behöver. Även barn i behov av särskilt stöd och barn med annat modersmål än svenska gynnas generellt sett i mindre barngrupper med hög personaltäthet. För läsåret

19/20 erhåller Förskolenämnden drygt 54 mnkr i statsbidrag för minskade barngrupper, att jämföra med ca 33 mnkr för läsåret 18/19.

Vårt samhälle präglas av en ökad digitalisering. Förskolan har ett ansvar för att barnen får med sig en bra grund och kan tillägna sig de kunskaper som de behöver för att leva och verka i vårt samhälle. Detta föreskrivs i den nya läroplanen som träder i kraft den 1/7 2019.

Förskolenämnden erhåller budget för barn mellan 1-5 år. I tabellen nedan framgår den prognostiserade ökningen av barn i åldersgruppen fram till år 2023.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ökning
Ålder	<i>fakta</i>	<i>prognos</i>	<i>prognos</i>	<i>prognos</i>	<i>prognos</i>	<i>prognos</i>	
1-5	6 855	6 864	6 895	6 951	6 983	7 084	229

I tabellen nedan framgår den prognostiserade ökningen av barn i åldersgruppen 0-5 år per område i Borås. Ökningarna prognostiseras ske i områdena Centrum, Sjöbo och Göta. Övriga områden ser ut att minska något eller vara oförändrade. Värt att påpeka är att flera områdena är geografiskt stora och det kan ske ökning eller minskningar i olika delar av ett område.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018-2023, antal barn	2018-2023, %
Barn 0-5 år	<i>Fakta</i>	<i>Prognos</i>	<i>Prognos</i>	<i>Prognos</i>	<i>Prognos</i>	<i>Prognos</i>		
Centrum mm	836	858	932	965	1 002	1 165	329	39%
Dalsjöfors mm	852	887	878	904	885	838	-14	-2%
Fristad mm	768	764	769	768	742	726	-42	-5%
Göta mm	925	935	962	1 002	1 052	1 056	131	14%
Hässleholmen mm	1 238	1 224	1 200	1 206	1 199	1 189	-49	-4%
Norrby mm	993	1 007	1 001	987	969	962	-31	-3%
Sandared mm	844	843	824	818	803	784	-60	-7%
Sjöbo mm	531	531	532	536	604	649	118	22%
Trandared mm	730	693	678	664	637	617	-113	-15%
Viskafors mm	439	450	460	447	435	439	0	0%

Lokalfrågan är fortsatt viktig för förskolan. Under 2020 öppnar Vildmarkens förskola (Alideberg), nya förskolor i Sandared och på Bergsäter samt fler förskoleavdelningar i Dalsjöfors. Planer pågår för nya förskolor på bland annat Sjöbo, Sjömarken, Sparsör, Norrby och Druvefors. I den mån det är möjligt avvecklas mindre ändamålsenliga förskolor och/eller tillfälliga paviljonger i samband med att nya förskolor tillkommer.

En ny familjecentral med centralt läge kommer att öppna i vårdcentralen Herkules lokaler i oktober eller november 2019. Kostnaden för denna ligger med i 2019 års budget för kommunstyrelsen.

Effektiviseringskravet tillsammans med ett ökat PO-pålägg och ökade hyreskostnader gör att nämnden behöver se över olika alternativ till anpassningar. Ett arbete pågår för att minska kostnaderna för kostverksamheten, en tjänst som köps av Grundskolenämnden.

3 Kommunfullmäktiges indikatorer och nämndens indikatorer och uppdrag

3.1 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Målbild

Om fler tar ansvar för barns och ungas uppväxt och lärande skapas bra förutsättningar för barn och unga att utvecklas till engagerade, självständiga och ansvarsfulla vuxna.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall T1 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	74	97		97	98
Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.	95,8	100	95,7	100	100

Indikatorn avseende plats på förskola på önskat placeringsdatum redovisas i nämndens årsredovisning för 2019.

Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)

Så nås målet för indikatorn

Att få ett erbjudande om plats på en förskola på önskat placeringsdatum är en kvalitetsfaktor som är betydelsefull för vårdnadshavarna. Det är en indikator som även rapporteras till SKL inom ramen för "Kommunens kvalitet i korthet" vilket innebär att det finns jämförbar statistik i riket. Nämnden ser ständigt över rutinerna för att nå bästa resultat. Dock är tillgången på vissa förskoleplatser begränsad. Indikatorn redovisas i nämndens årsredovisning för 2019.

Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.

Så nås målet för indikatorn

De allra flesta vårdnadshavare, 95,7 %, anger att de känner sig trygga när de lämnar sina barn på förskolan. Förskolenämnden når dock inte målvärdet på 100 procent. Sett över en femårsperiod är resultatet konstant, dock skiljer det sig något mellan svarsalternativen "Stämmer bra" och "Stämmer helt och hållet". Drygt 3% av vårdnadshavarna svarande 2019 att de inte känner sig trygga när de lämnar sina barn, vilket pekar på att detta är ett förbättringsområde på en del enheter. På enheter med sådant resultat är det extra viktigt att titta noga på de kommentarer som eventuellt finns kopplade till frågan samt vidta åtgärder för att alla vårdnadshavare ska kunna känna sig trygga. Våra förskolor arbetar mycket med att möta vårdnadshavare och barns olika behov samt har utvecklat dialogen mellan förskolan och hemmet.

Ett gott bemötande och ett professionellt förhållningssätt till barn och vårdnadshavare lägger grunden för en känsla av trygghet. Samverkan i olika former med vårdnadshavarna är också en viktig faktor för att vårdnadshavarna ska känna sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan.

3.2 Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande

Målbild

Människors engagemang och initiativkraft skapar starka, attraktiva tätorter och en levande landsbygd.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall T1 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel närproducerade livsmedel, %.		20			30

I nuläget finns inga uppgifter att tillgå avseende andel närproducerade livsmedel.

Andel närproducerade livsmedel, %.

Så nås målet för indikatorn

Kostverksamheten är organisatoriskt placerad under Grundskolenämnden.

Det nya grossistavtalet för livsmedel, som trädde i kraft 1 maj 2019, är 8 % dyrare än det tidigare avtalet. Det finns en oro för att denna kostnadsökning, som sannolikt är kopplad till den nya distributionscentralen, inte kompenseras för och därmed kommer att påverka förskolornas matsedlar negativt.

3.3 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Målbild

En resurseffektiv och ansvarsfull utveckling säkerställer att nuvarande och kommande generationer får en hälsosam och god miljö.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall T1 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel ekologiska livsmedel, %.	49,9	50	50,8	50	65

Andel ekologiska livsmedel, %.

Så nås målet för indikatorn

Kostverksamheten är organisatoriskt placerad under Grundskolenämnden. Grundskoleförvaltningen föreslår till Grundskolenämnden i budget 2019:2 att sänka målvärdet för andel ekologiska livsmedel av ekonomiska skäl. Målvärdet för 2019 sätts till 45 % för Förskolenämnden, under förutsättning att Grundskolenämnden beslutar att ändra sitt målvärde till 35 %. Skillnaden mellan Förskolenämndens och Grundskolenämndens målvärden beror på att det är lättare att hitta bra och prisvärda ekologiska alternativ till frukost och mellanmål för förskoleverksamheten.

3.4 Ekonomi och egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall T1 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	9,3	7,5	9,5	8	7
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	88,1	75	91,6	75	50
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag, %		40		45	50

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.

Så nås målet för indikatorn

För att minska sjukfrånvaron arbetar förvaltningen strategiskt och systematiskt med olika delar i syfte att förbättra förutsättningarna i verksamheten och i arbetsmiljön för medarbetare och chefer. Förvaltningen kommer under 2020 att behöva fortsätta jobba aktivt med insatser i form av både utbildning av chefer i Borås Stads rehabiliteringsprocess och -system men också vara ett nära stöd för rektorerna i det praktiska rehabiliteringsarbetet tillsammans med medarbetarna. Parallellt med detta behöver det hälsofrämjande arbetet utvecklas så att förvaltningen i förlängningen kan arbeta mer proaktivt med hälsofrågor tillsammans med skyddsombud och hälsoinspiratörer och på så sätt minska sjukfrånvaron. I tillägg till ovanstående arbetar förvaltningen systematiskt med arbetsmiljöarbetet genom en tydlig struktur som utgår från Borås Stads SAM-kalender, där kontinuerliga utbildningsinsatser görs för rektorerna, så att de sedan kan implementera detta ute i verksamheterna.

Förskoleförvaltningen har också ett nära samarbete med enheten Organisationshälsa som är ett stöd i att kartlägga arbetsmiljö och arbeta aktivt med hälsofrågor på såväl specifika enheter som på övergripande förvaltningsnivå. Syftet med samarbetet är kapa inflödet till sjukskrivningar och att minska rehabiliteringskostnaderna. Målet är en rimlig och stabil nivå för sjukfrånvaro.

Vid de månatliga kvalitetsdialogerna där rektorerna träffar ekonom och HR-specialist skapas förutsättningar för stötta cheferna utifrån enhetsspecifika behov där också punktinsatser kan göras för såväl rehabiliterings- och arbetsmiljöarbetet som personalförsörjningsfrågor. Arbetet med att rekrytera och behålla personal är också en viktig del för att minska sjukfrånvaron. Förvaltningen kan se tendenser till att enheter med hög andel utbildad personal och stabil personalgrupp har en lägre sjukfrånvaro än de enheter där utbildningsnivån är låg och stabilitet i personalgruppen saknas. Genom att tydliggöra faktorer som exempelvis väl utvecklat arbetsmiljöarbete, tydliga uppdrag, karriärvägar och förmåner skapar vi bättre förutsättningar för att lyckas rekrytera och behålla kompetent personal.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.

Så nås målet för indikatorn

Den arbetade tiden för timavlönade fortsätter att öka något mellan mätperioderna. Orsakerna till detta torde vara den något ökade sjukfrånvaron, men användandet av timavlönade påverkas också av bland annat frånvaro för vård av barn och semester för ordinarie personal. Förvaltningen kan, tillsammans med bemanningsenheten, konstatera att de timavlönade anställs i större utsträckning på längre vikariat vilket har lett till en brist på timvikarier. Trots att siffran är något högre än tidigare så är det fortfarande väldigt svårt att täcka all frånvaro med personal, vilket skapar en hög arbetsbelastning för kvarvarande personal. Förvaltningen behöver därför arbeta med att öka grundbemanningen samt se över

möjligheten att fortsätta med överanställning, vilket ser ut att bli en utmaning givet de ekonomiska förutsättningar som finns 2020. Arbetet med att minska sjukfrånvaron är också viktigt i det här avseendet för att bli mindre beroende av timavlönad personal.

Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag, %

Så nås målet för indikatorn

För att öka andelen anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag behöver förvaltningen än tydligare synliggöra utbudet och visa på vilka hälsoeffekter detta kan få för den enskilde. Medarbetarna behöver bli medvetandegjorda om att utbudet av aktiviteter som godkänns som friskvård har utökats för att få fler att nyttja bidraget, vilket görs i samband med genomgången av personalförmåner enligt Borås Stads SAM-kalender.

En intressant parameter är också hur stor andel av de som söker ekonomisk ersättning för friskvård faktiskt nyttjar köpt insats. Möjligheten att följa upp detta är av förklarliga skäl svårt, men skulle kunna ge arbetsgivaren värdefull information kring hur bidraget används i praktiken och vilka faktiska hälsoeffekter det ger till medarbetaren och organisationen.

Verksamhetens indikatorer	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall T1 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Antalet inkomna anmälningar till Skolinspektionen där myndigheten utdelat ett föreläggande.	0	0	0	0	0

Antalet inkomna anmälningar till Skolinspektionen där myndigheten utdelat ett föreläggande.

Så nås målet för indikatorn

Genom att ha en hög kvalitet i verksamheten, förbyggs antalet anmälningar. Det systematiska kvalitetsarbetet är en avgörande process för att verksamheterna själva skall upptäcka och snabbt åtgärda eventuella brister. I det systematiska kvalitetsarbetet ingår som en viktig del att lyssna in vårdnadshavarnas synpunkter och att använda dessa i förbättringsarbetet. I de fall då någon vårdnadshavare inte är nöjd med verksamheten och vill gå vidare med sitt missnöje, ska alla medarbetare i första hand hänvisa till kommunens system för att lämna synpunkter. I de fall det inkommer en anmälan från Skolinspektionen, är det viktigt att förvaltningen skyndsamt och noggrant utreder samt vidta eventuella åtgärder.

4 Nämndens verksamhet

4.1 Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020
Intäkter	159 746	140 541	153 518	147 760
Kostnader	-888 114	-890 466	-914 443	-912 510
Buffert	0	-4 000	0	-7 700
Nettokostnader	-728 368	-753 925	-760 925	-772 450
Kommunbidrag	725 350	753 925	753 925	772 450
Resultat	-3 018	0	-7 000	0
Akkumulerat resultat	1 492	-1 526	-8 526	
Nettoinvesteringar	1 800	3 200	3 200	2 700

4.2 Nämndens uppgift

Förskolenämnden ansvarar för verksamhet inom förskola, öppen förskola, pedagogisk omsorg samt familjecentraler inom Borås Stad. Förskolenämnden ansvarar även för tillsyn av fristående förskolor och av pedagogisk omsorg.

4.3 Ekonomiska förutsättningar

Förskolans ekonomiska förutsättningar i form av kommunbidrag beslutades av Kommunstyrelsen den 17 juni 2019. Ekonomistyrnings underlag anger en ökning till 772 450 tkr 2020 från 753 925 tkr 2019. Volymen har räknats upp med 0,46 % och motsvarar ca 3 400 tkr. Index för löner är 2,7 % och för övriga kostnader 1,8 %, vilket ger ca 18 900 tkr. Effektiviseringskravet på 0,5 % innebär för Förskolenämndens del ca 3 800 tkr.

Inom förskolan planeras flera nybyggnationer de närmaste åren. En expansion och omväxling från tidigare mindre bra lokallösningar behöver hanteras i budgeten. Nämndens lokalhyror bedöms öka med drygt 5 mnkr utöver den procentuella uppräknings som erhålls. För 2020 får följande objekt effekt:

Silverpoppelns och Marklandsparkens förskolor, som öppnade under våren 2019, får helårseffekt. Vildmarkens förskola öppnar i januari 2020. Under hösten 2020 beräknas nya förskolor i Sandared och på Bergsäter stå klara. Dalsjögårdens förskola utökar från 6 till 12 avdelningar. I samband med att nya förskolor öppnar ses möjligheten att stänga mindre ändamålsenliga lokaler över.

Nämnden behöver investeringsbudget för inventarier enligt stadens regler för de enheter som tas i drift 2020.

För läsåret 18/19 erhöll nämnden statsbidrag för minskade barngrupper med ca 33 mnkr. För läsåret 19/20 erhåller nämnden drygt 54 mnkr. 23 förskolor som inte haft statsbidrag under 18/19 har för 19/20 beviljats medel. Två förskolor som haft statsbidrag under 18/19 erhåller inte bidrag för 19/20.

Under de senaste åren har det blivit allt svårare att anställa utbildade barnskötare och förskollärare då för få utbildar sig, inte bara i Borås utan i hela Sverige. Valideringsutbildningar både till barnskötare och förskollärare pågår och kommer att fortsätta under 2020. Under 2019 bedöms valideringarna kosta närmare 10 mnkr. Förvaltningen har under 2019 sökt och erhållit medel från Omställningsfonden till insatserna som pågår. Förvaltningen har under 2017 och 2018 även erhållit medel från Stadsledningskansliet för insatserna med 2 mnkr per år. Under 2019 erhålls ca 1,2 mnkr från Stadsledningskansliet. Medel kan dock enbart fås för de kostnader som avser köp av utbildningsplatser och kursmaterial, inte för vikariekostnader. Vikariekostnaderna bedöms under 2019 bli närmare 6 mnkr.

Förskolenämnden har ett effektiviseringskrav på 1 % till 2020. I budget 2019 fick nämnden ett effektiviseringskrav på 0,5 % och i budget 2020 ytterligare 0,5 %. Utöver detta effektiviseringskrav ökar PO-pålägget med en procentenhet till 2020, vilket innebär ca 5 mnkr för Förskolenämnden. Dessutom bedöms nämndens lokalhyror öka med drygt 5 mnkr utöver den procentuella uppräknings som erhålls. Således blir Förskolenämndens effektivisering inför 2020 ca 14 mnkr. Ett arbete pågår för att minska kostnaderna för kostverksamheten, en tjänst som köps av Grundskolenämnden, på grund av en för hög bemanning inom kostorganisationen. Nivån på kostverksamheten, avseende likvärdighet och en bemanning enligt behov för varje enhet, ses över tillsammans med Grundskoleförvaltningen. Åtgärder planeras utföras från och med hösten 2019, men behöver fortsätta under 2020. Förvaltningen har fått i uppdrag från nämnden att utreda möjligheten att ta över kost-, lokalvård- och vaktmästeriorganisationerna i egen regi.

Utöver denna effektivisering ska antalet dygnet runt-verksamheter minska från tre till två. Platsantalet kommer inte förändras men effektiviseringar förväntas ändå ske genom främst samordningsvinster.

En viss minskning har under 2019 skett av biträdande rektorer och tjänster har vakanthållits inom administrationen. Dock ser nämnden att trots ovan effektiviseringar behöver anpassningar ske inom kärnverksamheten inför 2020, om inte extra medel tillförs Förskolenämnden.

Nedan kan vi konstatera att barngruppernas storlek utan statsbidrag långt överstiger Skolverkets riktmärken. Uppgifterna är framtagna den 15 mars 2019 och visar barngruppernas storlek inkl. och exkl. statsbidrag samt Skolverkets riktmärke för barngruppers storlek.

Barngrupper med...	...med statsbidrag	...utan statsbidrag	Skolverkets riktmärke
Yngre barn	12,85	17,40	6-12 barn
Äldre barn	17,74	20,47	9-15 barn

Sammanfattningsvis ser Förskolenämnden att kompensation för de ökade hyreskostnaderna med 5 000 tkr, för ökat PO-pålägg med 5 000 tkr samt för valideringskostnader med 6 000 tkr är av största vikt för att kunna bibehålla kvaliteten i verksamheten. Förskolenämnden ser även att det krävs en översyn av den nivå som nämnden erhåller i form av kommunbidrag för att bedriva den verksamhet som ligger under nämndens ansvar.

4.3.1 Jämställdhetsperspektivet

Förskolan har utifrån läroplanen 2018 ansvar för att motverka könsmonster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Vidare ska förskolan arbeta för att miljön ska inspirera och utmana barn att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar.

Detta konkretiseras i den nya Värdegrundsplattformen som tagits fram av Förskolenämnden. Implementeringen av den startade våren 2019. Implementering utifrån olika fokus i värdegrundsfrågor sker i förskolor utifrån deras uttryckta behov. Med stöd i plattformen kan verksamheten ytterligare

utveckla sitt arbete med bland annat jämställdhetsperspektivet. En utvecklingspedagog har anställts för att fokusera detta arbete ute på förskolorna.

4.4 Verksamhet 2020

Tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020
Central administration				
Intäkt	4	0	0	0
Kostnad	-11 632	-10 819	-10 919	-11 154
Nettokostnad	-11 628	-10 819	-10 919	-11 154
Politisk verksamhet				
Intäkt	0	0	0	0
Kostnad	-2 072	-2 537	-2 537	-2 150
Nettokostnad	-2 072	-2 537	-2 537	-2 150
Förskoleverksamhet				
Intäkt	159 165	140 071	152 899	146 926
Kostnad	-865 566	-867 405	-891 133	-889 004
Nettokostnad	-706 401	-727 334	-738 234	-742 078
Öppen förskola				
Intäkt	72	60	210	84
Kostnad	-4 014	-4 251	-4 401	-4 294
Nettokostnad	-3 942	-4 191	-4 191	-4 210
Familjecentral				
Intäkt	505	410	410	750
Kostnad	-4 830	-5 454	-5 454	-5 908
Nettokostnad	-4 325	-5 044	-5 044	-5 158
Buffert				
Intäkt	0	0	0	0
Kostnad	0	-4 000	0	-7 700
Nettokostnad	0	-4 000	0	-7 700
Totalt				
Intäkt	159 746	140 541	153 519	147 760
Kostnad	-888 114	-894 466	-914 444	-920 210
Nettokostnad	-728 368	-753 925	-760 925	-772 450

Ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter

Resultatet av 2019 års klimatenkät visar att 95,7 % av vårdnadshavarna upplever att de känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan och 95 % anger att samverkan med förskolan fungerar bra. I undersökningen valde 5 056 vårdnadshavare att besvara enkäten, vilket motsvarar cirka 85 %. Det är en ökning från 2018 då 4 700 vårdnadshavare besvarade enkäten. Ett utvecklingsområde för 2020 är barns

och vårdnadshavares inflytande och delaktighet.

Central administration: Förändringar ses över avseende den centrala administrationen.

Politisk verksamhet: Inga förändringar avseende den politiska verksamheten.

Förskoleverksamhet: Förvaltningen erhåller för läsåret 19/20 drygt 54 mnkr i statsbidrag för minskade barngrupper, att jämför med ca 33 mnkr för läsåret 18/19.

Silverpoppelns och Marklandsparkens förskolor, som öppnade under våren 2019, får helårseffekt. Vildmarkens förskola öppnar i januari 2020. Under hösten 2020 beräknas nya förskolor i Sandared och på Bergsäter stå klara. I samband med att nya förskolor öppnar ses möjligheten att stänga mindre ändamålsenliga lokaler över. För att inte anpassningar ska behöva ske inom förskoleverksamheten krävs ramkompensation med 5 mnkr för ökade hyreskostnader.

Läget bland förskolans medarbetare är ansträngt, framförallt på grund av den låga bemanningen men även på grund av de krav på verksamheten som läroplanen ställer i kombination med en låg andel förskollärare. Sjukfrånvaron under perioden är att betrakta som mycket hög.

PO-pålägget ökar med en procentenhet till 2020, vilket för innebär en anpassning med ca 5 mnkr i verksamheten om inte kompensation ges i ram.

För att kunna behålla och rekrytera medarbetare är det viktigt att vara en attraktiv arbetsgivare. Förvaltningen har svårigheter att rekrytera utbildade förskollärare. En del i detta arbete är att fortsätta göra satsningar för att höja löneläget. Detta skulle också förbättra konkurrenskraften vid rekrytering. Det är även av stor vikt att fortsätta med valideringsutbildningar för att öka andelen barnskötare och förskollärare inom verksamheten. Ytterligare 6 mnkr behövs för att kunna fortsätta med valideringsinsatserna utan att samtidigt behöva göra anpassningar inom befintlig verksamhet.

För att kunna behålla kvaliteten i förskolorna är det av stor vikt att ta hänsyn till den ökade andelen barn ur befolkningen som går i förskola. Förskolenämnden ser därför att det krävs en översyn av den nivå som nämnden erhåller i form av kommunbidrag för att bedriva den verksamhet som ligger under nämndens ansvar.

Tabellen visar hur barngruppernas storlek ser ut den 15 mars 2019 inkl. och exkl. statsbidrag samt Skolverkets riktmärke för barngruppers storlek.

Barngrupper med...	...med statsbidrag	...utan statsbidrag	Skolverkets riktmärke
Yngre barn	12,85	17,40	6-12 barn
Äldre barn	17,74	20,47	9-15 barn

Öppen förskola: Eventuella åtgärder inom verksamheten behöver ses över för att inte lagstadgad verksamhet ska påverkas, sett till förvaltningens resultat.

Familjecentraler: Förskolenämnden beslutade den 13 juni 2019 att starta en familjecentral alternativt familjecentralsliknande verksamhet med central placering utifrån ett fullmäktigeuppdrag. Denna utökning finansieras genom ett utökat kommunbidrag om ca 2,4 mnkr, räknat för helårsdrift. De medlen finns öronmärkta inom Kommunstyrelsens budget.

Buffert: Nämndens buffert är under 2020 budgeterad till 7,7 mnkr och motsvarar ca 1 % av årets kommunbidrag. Denna är avsedd för oförutsedda behov som kan uppkomma under budgetåret.

5 Verksamhetsmått

5.1 Förskola

5.1.1 Förskola

5.1.1.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2018	Budget 2019	Budget 2020
Antal inskrivna barn från kommunen	6 118	6 180	6 210
varav barn i fristående verksamhet	453	480	480
Andel (%) inskrivna barn av samtliga barn i åldern 1-5 år	90	92	92
Bruttokostnad per inskrivet barn, kr	142 190	140 053	143 665
Antal barn per årsarbetare i egen regi	5,3	5,6	5,6

5.1.1.2 Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmått	Årsutfall 2018	Budget 2019	Budget 2020
Andel förskollärare, %	46,4	50	50
Andel barnskötare, %	25,5	30	30
Gruppstorlek	15,5	17	17

6 Investeringar

6.1 Investeringar, årliga anslag

Projekt	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Inventarier nya förskolor	2 700	2 550	2 700
Summa	2 700	2 550	2 700

2020: Inventarier till nya förskolor i Sandared, på Bergsäter och 6 ytterligare förskoleavdelningar i Dalsjöfors enligt stadens regler.

2021: Inventarier till nya förskolor på Druvefors och Norrby enligt stadens regler.

2022: Inventarier till nya förskolor på Kristineberg, i Sparsör och Sjömarken enligt stadens regler.